

JAN STOBBAERTS OP DE TENTOONSTELLING IN PULCHRI STUDIO (AUG. 1908)

□ □ □ □ DOOR CORNELIS VETH. □ □ □ □

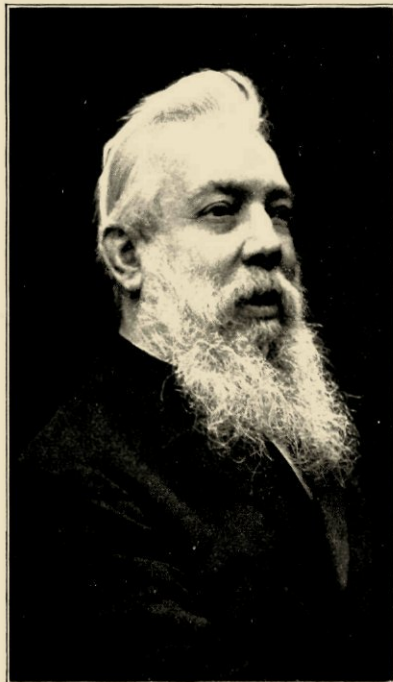
Er zijn niet veel schilders, denk ik, in Noord- of Zuid-Nederland, van den trant van Jan Stobbaerts, den ouden meester, die te Brussel woont en er nog zoo ijverig en prachtig werkt. Zulke sterke, echte schilders, die zonder bijgedachten, zonder zich te laten afleiden door emoties, vreemd aan den lust, den onverzadigbaren en onvermoeiden lust in het métier, schilderen wat om met de volle, rijke olieverf weer te geven het verleidelijkst is. Schilders, bij wie het eigenlijk pas in de tweede plaats opkomt, dat zij kunstenaar, doch die in de eerste plaats weten, dat zij vakman, dat zij werkman zijn, dat dit hun handen zijn en dat de materie waaruit die handen iets moeten maken, dat ze moeten worstelen met de moeilijkheden en eischen van die materie en die hebben te overwinnen, — en die leven, die groeien, die gelukkig zijn in dien strijd en zalig met die overwinning.

Zulke schilders, dunkt mij, zijn er weinig meer in dezen tijd. En zelfs onder de oude Hollanders mag men er weinig aantreffen, wien het zoozeer te doen is geweest bijna alleen om met die ééne stof, de olieverf, al die andere materie weer te geven, en sterk overtuigend, als het ware lijfelijk weer te geven. Men zou kunnen zeggen, dat de stillevenschilders, de onnoemelijk vele kranige stillevenschilders, wier proeven van gansche-lijk volkomen bekwaamheid in het weergeven van de stof ons altijd weer zoo beschaamd doen staan, dat hun tallooze stillevens zijn

kloek, gezond en zuiver werk nog het meest nabijkomen.

Toch is hij geen stillevens schilder, doch veel méér dan dat. Nemen wij zijn vroegste schilderijen, waarbij voorzeker zoo eenvoudig en voorzeker zoo schier kinderlijk de geheel onbevange, volmaakt oprechte en zich vrijelijk

gevende lust tot krachten nog bijna alleen zich gelden doet, nemen wij die blijkbaar zonder eenige bijbedoeling van meer bewust-artistieken aard opgezette en uitgevoerde composities, waaronder la Cuisine d'un Zoolâtre wel de belangrijkste is, dan treffen wij daarin niets aan van het gezochte, gemaakte, ja eenigszins kinderachtig-onbeholpen in het bijeenzoeken en bij elkaar schikken op één doek der verschillende sujetten van den schilder, die elk daarvan slechts als een opgaaf op zichzelf beschouwt. Wij gevoelen, dat het ensemble eenvoudig een pretekst is, om al die ver-

JAN STOBBAERTS.

schillende lichamen, voorwerpen en lichten bij elkaar te schilderen, aan elkaar tegenover te stellen en met elkaar te toetsen, maar het is met dat al een ensemble, het doek is schilderij, is een overzichtelijk geheel; misschien niet zeer plausibel qua voorstelling, maar zeer samenhangend als groep, zoo groot gezien, zoo breed gedaan en gul voorgedragen, dat men het zonder aarzelen aanvaardt en zich zonder verder verbazen om de gegevens zet tot het bewonderen van zijn wedergave ervan. Want breedheid, gulheid en kracht